

MEĐUNARODNO KRIMINALISTIČKO UDRUŽENJE
INTERNATIONAL CRIMINALISTIC ASSOCIATION

7. MEĐUNARODNA NAUČNO – STRUČNA KONFERENCIJA

„KRIMINALISTIKA IZMEĐU
REKONSTRUKCIJE I
PROGNOSTIKE KRIMINALITETA
I SIGURNOSNO RELEVANTNIH
DOGAĐAJA“

BANJA LUKA - 19.11.2021.

MALOLETNICI I NARKOKRIMINAL - KRIVIČNOPRAVNO REGULISANJE I AKTUELNO STANJE

prof. dr Oliver Lajić

doc. dr Ivana Radovanović

msc Marija Tasić

Razmera problema

- 5% svetske populacije, odnosno oko 200 miliona ljudi u svetu povremeno koristi drogu (UNODC, 2006, 2012)
- ilegalna trgovina narkoticima čini između 2 i 7% međunarodne trgovine
- porast upotrebe neke od zabranjenih supstanci među učenicima, sa 11% u 1995. na 17% u 2019. (ESPAD)
- jedna trećina učenika smatra da su zabranjene supstance, u prvom redu kanabis, lako dostupne (ESPAD, 2020.)
- u trgovinu drogom uključeno oko 14% učenika srednjih škola u Beogradu (Radovanović, 2021)

Zakonodavno regulisanje učešća u trgovini drogom u Srbiji – maloletnici kao žrtve

- Usklađivanje sa odredbama Konvencije Ujedinjenih nacija o pravima deteta iz 1989. - zaštita dece od nelegalne upotrebe opojnih droga i psihotropnih supstanci, kao i sprečavanje korišćenja dece u nelegalnoj proizvodnji i trgovini tim supstancama
- Učinjeno izmenama KZ RS tek krajem 2019. izmenama u okviru
  - čl. 246 – neovlašćena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga i
  - čl. 247 – omogućavanje uživanja opojnih droga

- čl. 246. KZ (neovlašćena proizvodnja i stavljanje u promet droge):
  - prodaja, nuđenje na prodaju ili bez naknade radi daljeg stavljanja u promet davanje opojne droge *maloletnom licu*
  - Ko izvrši delo iz stava 1. ovog člana u *ustanovi obrazovanja i vaspitanja ili u njenoj neposrednoj blizini*
  - ako delo iz st. 1. i 2. ovog člana učini službeno lice, lekar, socijalni radnik, sveštenik ili *lice zaposleno u ustanovi obrazovanja i vaspitanja*, iskorišćavanjem svog položaja ili ko za izvršenje tog dela *koristi maloletno lice*.

- čl. 247 (omogućavanje uživanja opojnih droga):
  - ko to delo izvrši u *ustanovi obrazovanja i vaspitanja ili u njenoj neposrednoj blizini* ili ustanovi za izvršenje krivičnih sankcija ili u javnom lokalnu ili na javnoj priredbi,
  - ili ako to delo učini službeno lice, lekar, socijalni radnik, sveštenik ili *lice zaposleno u ustanovi obrazovanja i vaspitanja*, iskorišćavanjem svog položaja.

Uporednopravna rešenja

- Republika Hrvatska
  - Izmene 2012. i 2015.
  - Promet droga prema deci, u školi ili na drugom mestu za obrazovanje i vaspitanje, iskorišćavanje dece za trgovinu drogama
  - Omogućavanje uživanja izvršeno prema detetu, u školi, drugom mestu za obrazovanje i vaspitanje i ukoliko je izvršeno od strane nastavnika, vaspitača, trenera...
- Bosna i Hercegovina
  - KZ FBiH – ne poznaje odredbe o posebnoj zaštiti maloletnika izuzev za omogućavanje uživanja izvršeno prema maloletniku
  - KZ Republike Srpske – od 2017. godine rešenja kao u Republici Srbiji
  - Distrikt Brčko – isto kao i KZ FBiH

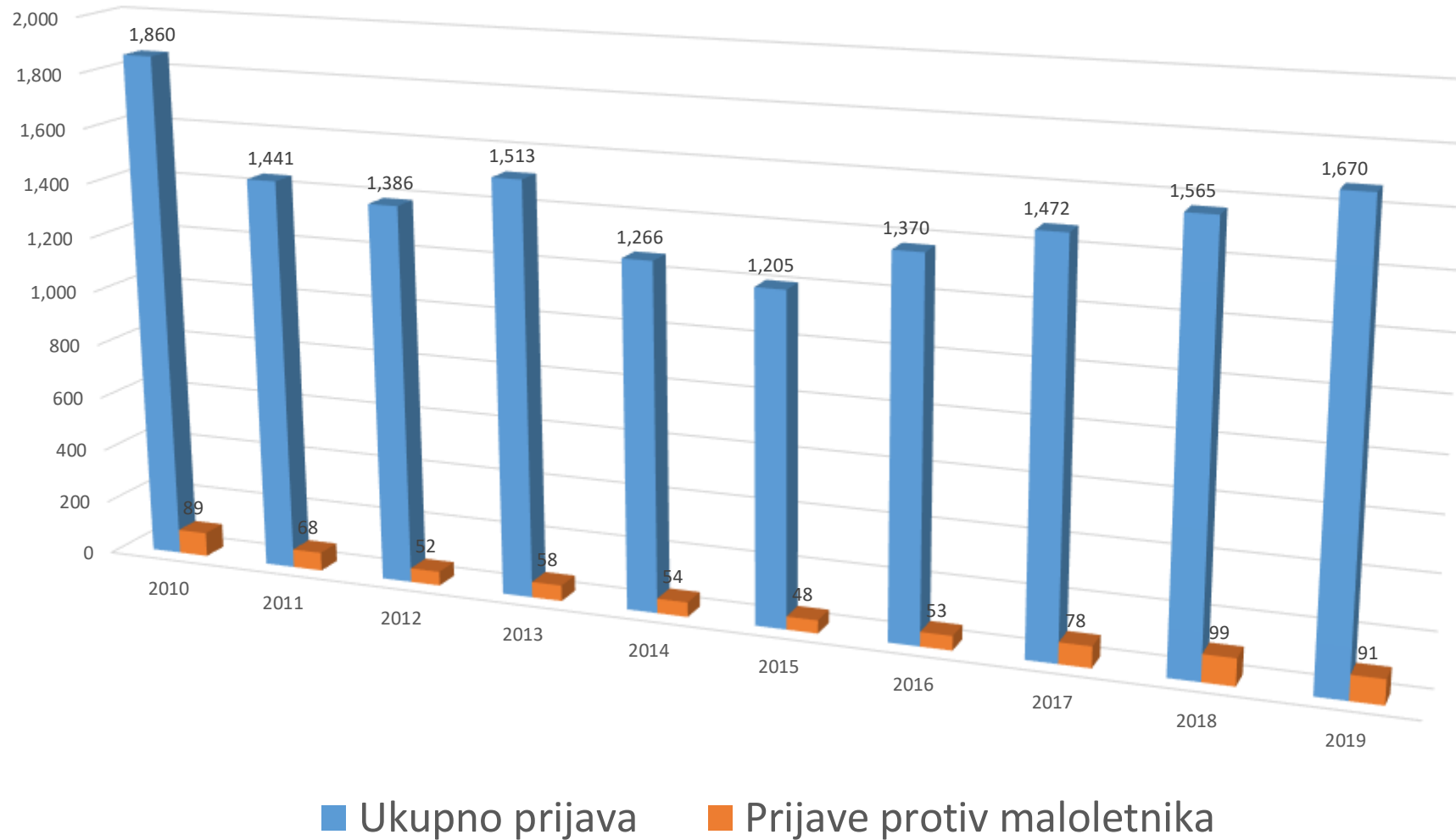
Uporednopravna rešenja

- Crna Gora
  - Od 2010. posebno inkriminiše prodaju droge
    - maloletnom licu,
    - u školama i drugim sličnim ustanovama,
    - od strane lica sa odgovarajućim statusom (nastavnik ili vaspitač)
  - Kao i omogućavanje uživanja izvršeno prema
    - Maloletniku
    - u školama i drugim sličnim ustanovama,
    - od strane lica sa odgovarajućim statusom (nastavnik ili vaspitač)

Maloletnici kao učinioci dela iz oblasti narkokriminala – stanje u Republici Srbiji

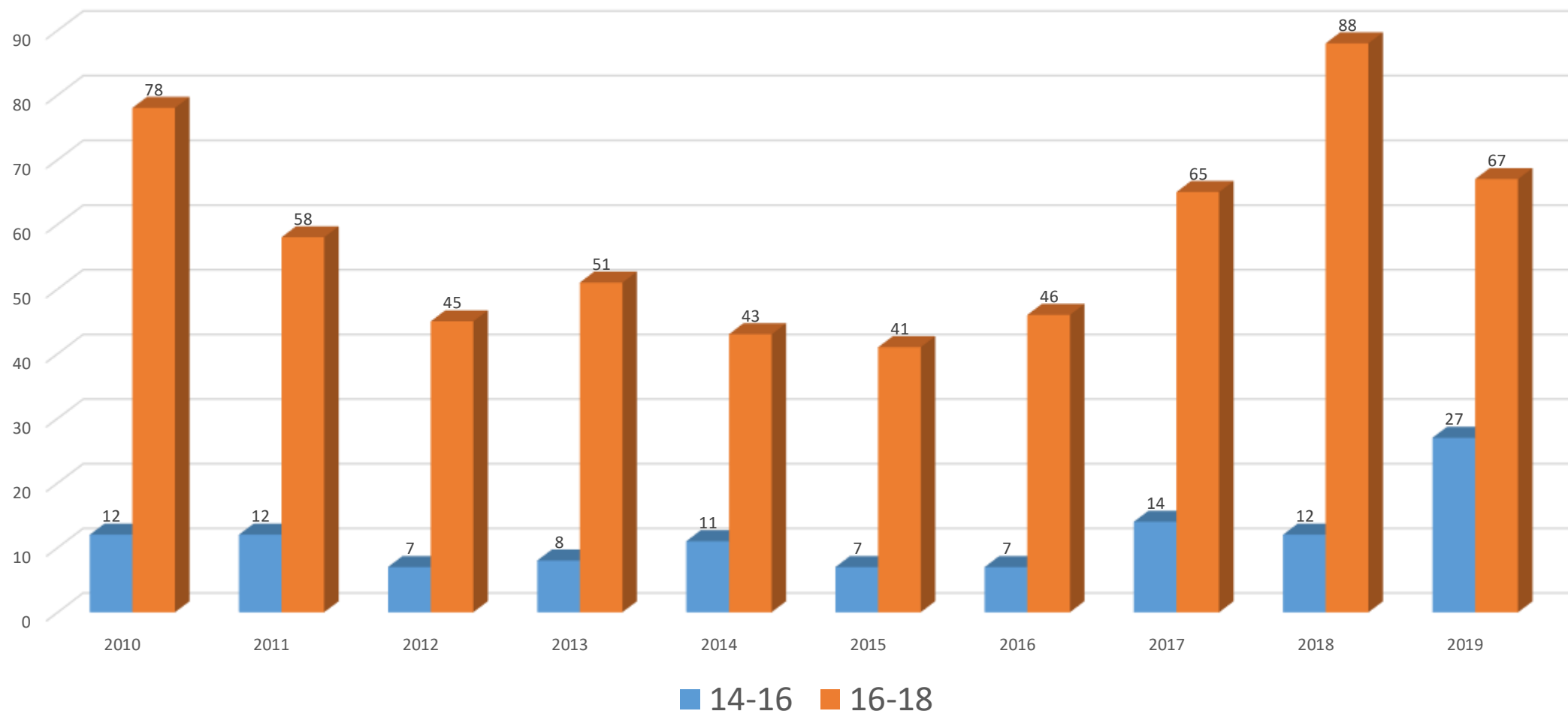
- Period obuhvaćen analizom 2010. – 2019.
- Izvor: Sektor za analitiku, telekomunikacione i informacione tehnologije (SATIT) Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srbije.

Odnos ukupnog broja prijava i prijava podnetih protiv maloletnih lica za proizvodnju i promet droga

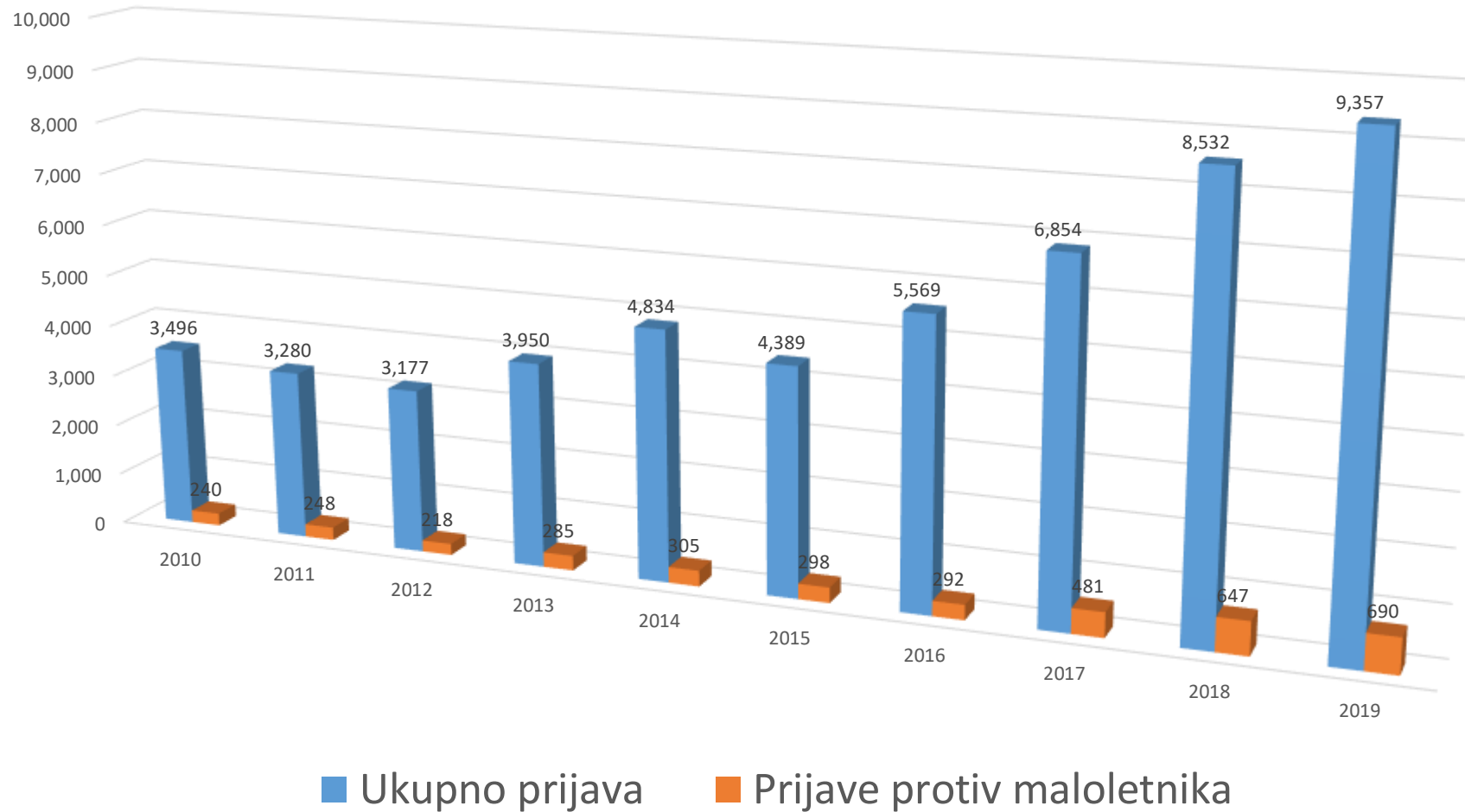

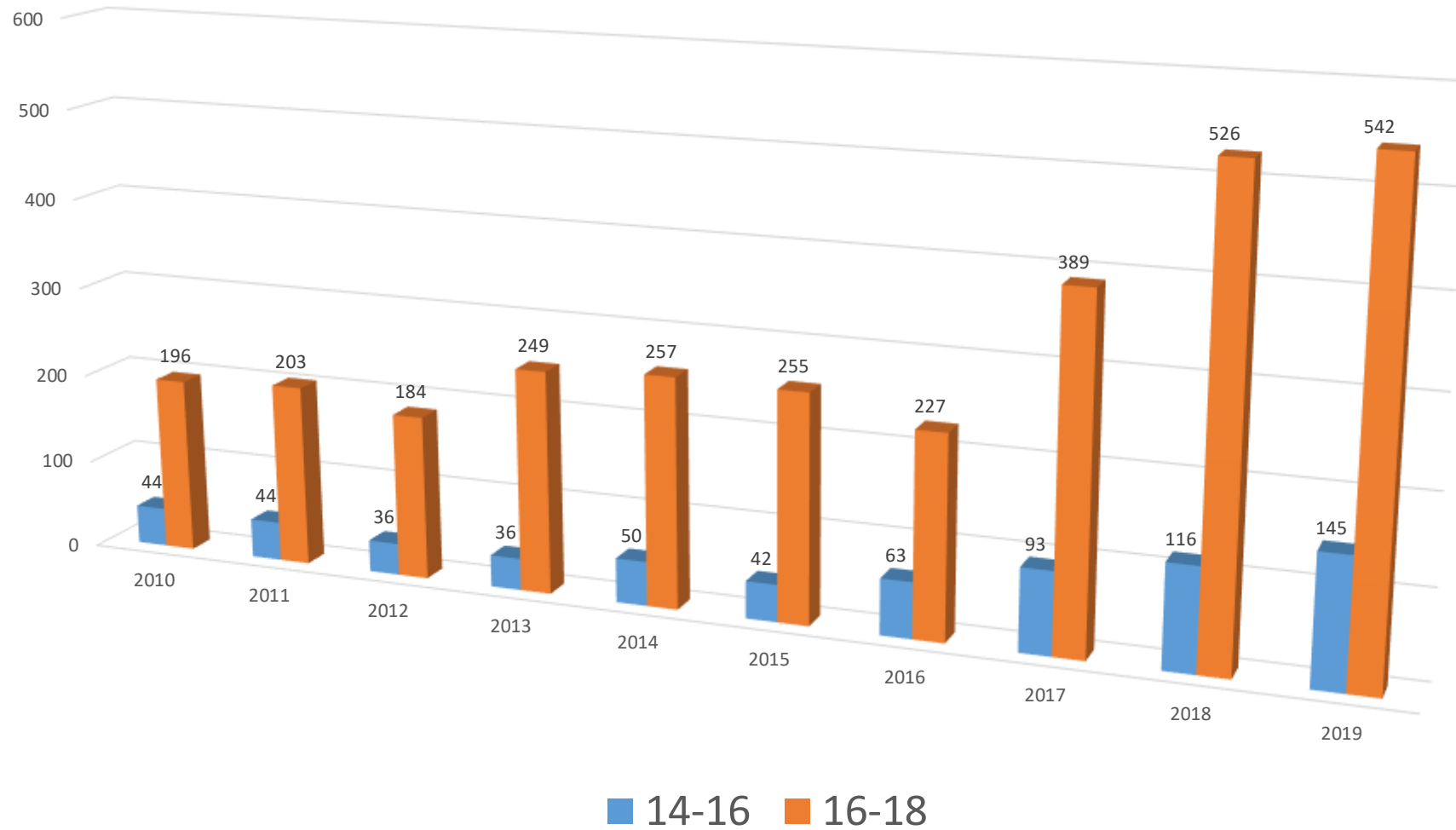
Maloletni učinioci neovlašćene proizvodnje i prometa droga po starosti

Odnos ukupnog broja prijava i prijava podnetih protiv maloletnika za posedovanje narkotika

Maloletni uĉinioci kod dela posedovanje narkotika prikazani po starosti

Zaključak

- Zakonske izmene direktna su posledica prilagođavanja nacionalnih zakonodavnih okvira odredbama Konvencije Ujedinjenih nacija o pravima deteta iz 1989.
- Sprovedene su od strane većine zemalja regiona
- Maloletnici kao učinioci KD u vezi narkotika:
  - Kod trgovine u poslednjih pet godina učešće uvećano za oko 50%
  - Kod držanja droga trend je još izraženiji – **trostruko uvećanje** i u opštoj populaciji i kod maloletnika sa izraženijim učešćem mlađih maloletnika
- Potreba izraženijeg preventivnog delovanja posebno na decu školskog uzrasta, kao i intenzivnijeg represivnog delovanja